

Tolkningsfellesskap om standpunktvurdering

Standpunktvurderingen skal være gyldig, pålitelig og rettferdig. Dette betyr at en standpunktkarakter skal være tilnærmet lik uavhengig av hvem som fastsetter karakteren, eller hvilken skole eleven går på. Dette krever et systematisk samarbeid og felles drøftinger for å utvikle en felles forståelse (et tolkningsfellesskap) og for å avstemme sin egen praksis mot andres.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 16.03.2022

Skolen skal være et profesjonsfaglig fellesskap der lærere, ledere og andre ansatte reflekterer over felles verdier, og vurderer og videreutvikler sin praksis. Overordnet del 3.5

Betydningen av et tolkningsfellesskap

Lærere bruker sitt faglige skjønn når de vurderer. Det er viktig at dette skjønnen bygger på en god forståelse av læreplanen og vurderingsforskriften, og formes og støttes i et profesjonelt vurderingsfellesskap.

Kunnskapsgrunnlag om standpunktvurdering viser at lærere setter standpunktkarakterer ut fra en systematisk vurdering av elevens prestasjoner, men at lærere samtidig kan være usikre på hva som skal inngå i standpunktvurderingen og hvordan de skal skaffe «bevis» på oppnådd kompetanse. Hvis lærere samarbeider slik at de opparbeider en felles forståelse for hva som er grunnlaget for standpunktvurderingen, blir prosessen sikrere og tryggere.

Felles forståelse for standpunktvurdering

Å utvikle et tolkningsfellesskap om standpunktvurderingen handler om å arbeide for en relativ lik forståelse av

- hva samla kompetanse i faget betyr
- hva som er tilstrekkelig vurderingsgrunnlag
- hva som kjennetegner kompetansen på ulike nivå og hva som skal til for å få en bestemt karakter
- hva som menes med å vurdere kompetanse ved avslutningen av opplæringen

Det er viktig å ha en felles forståelse av regelverket for standpunktvurdering.

Å ha en felles forståelse for innholdet i læreplanen og hvilken kompetanse elevene skal oppnå vil også bidra til en god sammenheng mellom opplæringen og standpunktvurderingen.

Både de fagspesifikke omtalene av vurdering i læreplanene og kjennetegn på måloppnåelse kan være en støtte i arbeidet.

Hvordan utvikle et tolkningsfellesskap?

Det foregår allerede mye faglig samarbeid og vurderingsfaglige diskusjoner innad på og mellom skoler som gir et godt utgangspunkt for et systematisk arbeid om standpunktvurdering.

Eksempel på utvikling av tolkningsfellesskap

Sensorer til eksamen utvikler et tolkningsfellesskap gjennom sensorskolering i forkant av eksamen. De får da et utvalg reelle eksamensbesvarelser og diskuterer hvilken kompetanse besvarelsene viser og hvilken karakter besvarelsen skal ha. En slik metode kan også være relevant i utviklingen av tolkningsfellesskap til standpunkt, men det er da nødvendig å ha en bredere tilnærming enn bare et oppgavesett. Utviklingen av tolkningsfellesskapet bør inkludere ulike måter å vise kompetanse på.

Det er ulike måter å jobbe for å utvikle et tolkningsfellesskap. Man kan for eksempel ta utgangspunkt i anonymiserte eksempler på elevsvar og elevarbeider, og diskutere dem opp mot læreplanen og hva som skal vektlegges i standpunktvurderingen. Dette kan også gi utgangspunkt for å diskutere egen og andres karaktersetting. Det kan bidra til å utvikle en felles vurderingspraksis. Det kan også gi mulighet til å diskutere kjennetegn på måloppnåelse og avklare hvordan de skal brukes.

I diskusjoner knyttet til vurdering av samla kompetanse i faget vil det være viktig med flere og ulike

eksempler på oppgavetyper som også tar høyde for at elevene får vise kompetansen på flere og varierte måter.

Relevante ressurser

I urderingsmodulen i kompetansepakken for å støtte innføringen av nye læreplaner vil dere finne støtte til hvordan videreutvikle en felles praksis på standpunktvurderingen og til å utvikle tolkningsfellesskap på skolen.

Se også tips til å utvikle praksis sammen.

Refleksjonsspørsmål

- Har vi samme forståelse av den kompetansen eleven skal utvikle og vise i faget, og hva som er den samlede kompetansen i faget?
- Hva er tilstrekkelig vurderingsgrunnlag for å fastsette en standpunktkarakter? Hvordan kan elevene få utviklet og vist kompetansen sin på flere og varierte måter?
- Hva bør vi vektlegge i vurderingen? Hvordan kan vi bruke kjennetegn på måloppnåelse i vurderingen?
- Hva kjennetegner kompetanse på de ulike karakternivåer? Hva kjennetegner kompetansen til en elev med karakteren 2 og karakteren 5? Hva skiller karakteren 3 fra karakteren 4?